

Političke misao

1/1986 (c)

politicka misao

Zagreb 1986.
Vol. XXIII

No. 1
str. 1-226

Časopis
za političke
znanosti

YU ISSN 0032-3241
UDK 32 (497.13) (05)''54-03''(048)=20

Sadržaj

Interesi i politika
(Skup IPSA-e)

Uvodnik
str. 3

Adolf Bibič:
Interesi i politika
str. 5

Daniel J. Elazar:
Pluralizam, federalizam i sloboda
str. 16

Vojislav Stanovčić:
**Konflikti i usaglašavanje interesa u
federalnim sistemima**
str. 30

Robert F. Miller:
**Djelovanje interesnih grupa u
federalnim sistemima: neke
usporedbe između Australije i
Jugoslavije**
str. 55

Ellis Katz:
**Organizacija i artikulacije interesa
u federalnim sistemima**
str. 73

Klaus von Beyme:
**Teorija zastupanja alternativnih in-
teresa u novim društvenim pokreti-
ma**
str. 79

Inge Perko-Šeparović:
Alternativni interesi
str. 90

Ivan Šiber:
**Razlozi dominacije teritorijalnih
interesa u političkom sistemu**
str. 101

Ivan Grdešić:
**Interesi i moć: sadržaj rada
općinskih skupština u SR Hrvatskoj**
str. 108

Međunarodni odnosi

Radovan Vukadinović:
**Strategije sigurnosti mediteranskih
zemalja**
str. 121

Slavko Prijčić:
**Geostrategijski značaj Afrike i
strano vojno prisustvo**
str. 131

Aspekti

Marijan Korošić:
**Moguća antiinflacijska politika u
samoupravnom sistemu**
str. 149

Hans-Hermann Hartwich:
Političke dimenzije razvoja tehnike
str. 163

Pavo Barišić:
**Rekonstrukcija običajnosti u
Hegelovu nacrtu znanosti o državi**
str. 176

Miroslav Vujević:
**Kvantofrenija i kvantofobija u
društvenim istraživanjima**
str. 189

Osvrti, prikazi, recenzije

**Rezultati Madridskog sastanka
KESS-a – Ksenija Klarić**
str. 194

Hermann Lübbe:
Zeit-Verhältnisse – Davor Rodin
str. 198

Adam Schaff:
Polen heute – Mojmir Križan
str. 200

Jost Halfmann:
Die Entstehung der Mikroelektronik
– Davor Rodin
str. 204

Vladimir Gligorov:
Socijalistički žanr – Milivoj Markoč
str. 207

Zoran Leković:
**Klasni odgovor – informisanje u
udruženom radu – Mario Plenković**
str. 211

Ivan Iveković:
**Afrika u transformaciji – Štefica
Deren–Antoljak**
str. 213

Ieuan LL. Griffiths:
**An Atlas of African Affairs –
Danilo Pešić**
str. 217

Godišnjak za povijest filozofije 2
– Srećko Kovač
str. 219

Zbornik:
Podkulture/1 – Zoran Kurelić
str. 224

Interesi i politika

Središnja je tema ovog broja časopisa *Politička misao* odnos interesa i politike. Tekstovi što ih objavljujemo napisani su u povodu sudjelovanja njihovih autora na međunarodnom znanstvenom kolokviju što su ga početkom ožujka 1985. u Zagrebu upriličili *International Association for Political Science*, *Savez politoloških udruženja Jugoslavije* i *Politološko društvo SR Hrvatske*. U razgovoru su sudjelovali brojni inozemni i jugoslavenski politolozi.

Izbor ove teme za razgovor politologa koji djeluju u različitim društvenim i političkim sistemima (pored Jugoslavena u razgovoru su sudjelovali politolozi iz Argentine, Australije, Japana, Kanade, Nigerije, DR Njemačke, SR Njemačke, Poljske, Sjedinjenih Američkih Država, SSSR-a i dr.) i primjenjuju različite metode u istraživanju interesa bitno je određen svojevrsnim paradoksom. Odnos posebnih interesa pojedinih staleža i države jedna je od središnjih tema najranijih Marxovih radova. U cijelom svom opusu Marx je nastojao dokazati kako se građansko društvo slobodnih i jednakih (u kojemu su proizvodni odnosi strukturirani najamnim radom i kapitalom) uspostavlja kao društvo u kojemu jedna društvena klasa uspostavlja svoju vladavinu nad cijelim društvom. Valjan dokaz za tu tvrdnju Marx je nastojao pružiti pokazujući kako i zašto se vladavina kapitalističke klase ne zbiva posredstvom neposrednog aparata prinude koji je (kao i uvjeti proizvodnje života) privatno vlasništvo kapitalističke klase, nego posredstvom državnog aparata koji se od nje odvaja i poprima bezličan, općenit, apstraktan i javni oblik. Iako je Marxov prikaz ustrojstva kapitalističkog društva izražen uglavnom kategorijama političke ekonomije, odnos posebnih interesa kapitalističke klase i građanske države koja institucionalizira zajednički interes je bitan motiv njegova teorijskog napora.

Autori koji su kasnije bili inspirirani Marxovom teorijom i tematizirali ustrojstvo kapitalističkog društva slijedeći Marxov metodički pristup znatno su unaprijedili spoznaju i kritiku tog društva operacionalizirajući Marxove kategorije. Oni su stvorili kategorijalni aparat podoban za istraživanje ustrojstva različitih interesa u kapitalističkom društvu.

Naprotiv, istraživanja posebnih interesa, njihovog konstituiranja i političkog očitovanja u socijalističkim društvima bilo je među marksistima čiji je predmet znanstvenog interesa bilo ustrojstvo socijalističkog društva. Zahvaljujući ekonomiji u kojoj je politički sputavano ustanovljavanje posebnih interesa, političkom sistemu u kojemu nisu ustanovljeni oblici posredovanja posebnih interesa i prihvaćanju ideologijske zablude da je socijalističko društvo beskonfliktno društvo, nisu mogli biti razvijeni metodički instrumentarij i kategorijalni aparat istraživanja posebnih interesa u društvu u kojemu pravo privatnog vlasništva nije više temeljni proizvodni odnos.

U Jugoslaviji je ustanovljen prvi socijalistički poredak sa sviješću da socijalističko društvo, osobito u federativnoj zajednici, proizvodi pored zajedničkih i posebne interese. Otuda je normativno pozitiviran i ustanovljen sistem koji bi trebao omogućiti konstituciju posebnih interesa i posredovati uspostavljanje zajedničkog interesa. Jugoslavenski su politolozi tako suočeni s nužnošću da stvore neophodan teorijski instrumentarij za spoznaju osobitosti

artikulacije interesa u socijalističkom društvu. Oni su isto tako suočeni s nužnošću da se oslobode nataložene ideolojske tradicije. Dosizanju toga cilja trebao bi pridonijeti i kritički dijalog sa znanstvenicima koji u istraživanjima interesa koriste drugačije metodičke pristupe i izlažu rezultate svojih istraživanja u kojima politolojsko istraživanje interesa ima znatno dužu tradiciju. Objavljujući ovaj izbor redakcija vjeruje da će pridonijeti ostvarenju ovih zadataka naše politologije.

Ivan Prpić